Lietas Nr. C36035417
Lietas arhīva Nr. C-0354-17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Talsos 2017.gada 21.jūnijā

Talsu rajona tiesa
tiesnese I.Valbaka,
ar tiesas sēžu sekretāri S.Tīfentāli,
piedaloties prasītājas maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – MSIA) „Prime Fire Systems" administratores Zanes Skrūskopas pārstāvim zvērinātam advokātam G.Leimanim,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu MSIA „Prime Fire Systems" prasībā pret /pers. C/ par zaudējumu 93589,18 EUR piedziņu.
Tiesa
konstatēja :

Maksātnespējīgās SIA „Prime Fire Systems" (turpmāk – prasītāja) administratore Zane Skrūskopa 2017.gada 10.janvārī iesniegusi tiesā prasību, pret /pers. C/ (turpmāk – atbildētājs) par zaudējumu 93589,18 EUR piedziņu, to precizējot 2017.gada 6.februārī, pamatojoties uz Civillikuma 1770.-1775., 1779.pantu, Maksātnespējas likuma 65.panta 8.punktu, Komerclikuma 169.panta pirmo, otro daļu. Prasībā norādīts, ka ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 4.februāra spriedumu pasludināts SIA "Prime Fire Svstems" maksātnespēja process un par administratoru iecelts Alfs Buķelis. SIA "Prime Fire Svstems" reģistrēta komercreģistrā 2009.gada 14.septembrī un līdz maksātnespējas procesa pasludināšanai tās valdē bijušas sekojošas personas: 1) /pers. G/, valdes loceklis (tiesības pārstāvēt atsevišķi) no 14.09.2009. līdz 05.10.2009.; 2) /pers. H/, valdes loceklis (tiesības pārstāvēt atsevišķi) no 05.10.2009. līdz 08.02.2013. un 3) /pers. C/, valdes priekšsēdētājs (tiesības pārstāvēt atsevišķi) no 05.10.2009. līdz 08.02.2013. Ar administratora Alfa Buķeļa 2013.gada 12. februāra lēmumu par parādnieka pārstāvi prasītājas maksātnespējas procesā noteikts valdes priekšsēdētājs /pers. C/. Ar Rīgas rajona tiesas 2015.gada 24.februāra lēmumu Alfs Buķelis atcelts no administratora pienākumu pildīšanas un ar tiesas 2015.gada 4.marta lēmumu par administratori iecelta Zane Skrūskopa. Pildot pienākumus, administratore konstatējusi, ka pēdējā zināmā prasītājas bilance sastādīta 2013.gada 8.februārī. Administratores pieaicinātā grāmatvede, ņemot vērā prasītājas konta apgrozījumus no 2013.gada 8.februāra, sastādījusi bilanci ar datiem uz 2015.gada 4.martu. Prasītājas bilancēs norēķinos ar debitoriem divos uzskaites kontos atspoguļotas sekojošas summas: kontā 2380 "Norēķini par prasību pret personālu" 08.02.2013 – 24 722,26 Ls; kontā 2382 "Īstermiņa aizdevumi valdes locekļiem" 08.02.2013 – 41 064,94 Ls, 31.12.2013 – 3800 Ls un 04.03.2015 – 5406,91 EUR. 2016.gada 10.augustā administratore nosūtījusi atbildētājam pretenziju par neizpildītām saistībām pret prasītāju un pieprasījusi līdz 2016.gada 22.augustam iesniegt paskaidrojumus un dokumentāli pamatot aizdevuma summas samazinājumu no 41064,94 Ls uz 3800 Ls, kas notikusi maksātnespējas procesa laikā no 2013.gada 8.februāra līdz 2013.gada 31.decembrim, kad administratora pienākumus pildījis Alfs Buķelis, kā arī pieprasījusi līdz 2016.gada 15.septembrim atmaksāt 04.03.2015. bilancē uzrādīto aizdevuma summu 5406,91 EUR, ieskaitot to SIA "Prime Fire Systems" norēķinu kontā, un informēja, ka saistību neizpildes gadījumā iesniegs tiesā prasību vai cedēs prasījuma tiesības. Uz nosūtīto pretenziju 2016.gada 9.septembrī administratore saņēmusi atbildi, ka par viņa parādu 65774,85 Ls pret SIA "Prime Fire Systems" 2013.gada 31.janvārī noslēgts cesijas līgums un iesniegts administratoram Alfam Buķelim. Atbildei pievienots cesijas līgums, kurā Cedents – SIA "Prime Fire Systems", tās valdes priekšsēdētāja /pers. C/ personā, nodod bez atlīdzības Cesionāram SIA "ERLANDA", reģ. Nr. 40003356441, prasījuma tiesības attiecībā pret Cedenta parādnieku pers.CLVL 65774,85 apmērā, kas pamatojas uz 2012.gada 31.oktobra noslēgto Aizdevuma līgumu un saimniecības avanss par līgumisko saistību pārņemšanu. Administrators Alfs Buķelis nekādus prasītājas dokumentus maksātnespējas administratorei Zanei Skrūskopai līdz tam nebija nodevis un minētais Cesijas līgums administratores rīcībā pirmo reizi nonācis ar atbildētāja sniegto atbildi. Prasītāja 2012.gada 31.decembra bilancē norēķini par prasību pret personālu bijuši 23255 Ls un īstermiņa aizdevumi uzņēmuma vadībai 41165 Ls, kopā 64420 Ls. Ņemot vērā šos bilances datus un cesijas līgumu, administratore secinājusi, ka 2013.gada 8.februāra bilancē atbildētāja parāda summa faktiski sastādījusi 65787,20 Ls, t. sk., 24 722,26 Ls (norēķini par prasību pret personālu, uzskaites konts 2380) un 41064,94 Ls (īstermiņa aizdevumi valdes locekļiem, uzskaites konts 2382), kas gandrīz sakrīt ar Cesijas līgumā norādītajiem 65774,85 Ls. Minēto summu sakritība izslēdz iespēju, ka bilances kontos „Norēķini par prasību pret personālu" un „Īstermiņa aizdevumi valdes locekļiem" uzrādīts otra valdes locekļa parāds. Prasītājas maksātnespējas procesā prasījumus pieteikuši astoņi nenodrošinātie kreditori par kopējo summu 257478,82 Ls (366359,35 EUR), t. sk.,Valsts ieņēmumu dienesta prasījums par nodokļu parādiem 227522,29 Ls (323735,05 EUR). Kreditoru prasījumi radušies laika periodā no 2009.gada 10.decembra. Noslēdzot Cesijas līgumu, kas paredz nodot bez atlīdzības SIA "ERLANDA" prasījuma tiesības 65774,85 Ls apmērā, atbildētājs, būdams SIA "Prime Fire Systems" valdes priekšsēdētājs, pretēji Komerclikuma 169.panta 1.daļai nav rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks. Tāda rīcība ir pretēja saprātīgai komercdarbībai un nodarījusi zaudējumus SIA "Prime Fire Systems" un tās kreditoriem cedētās summas apmērā. Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 72.pantu atbildētājs ir atzīstams par ieinteresēto personu attiecībā pret maksātnespējīgo prasītāju un viņam bija jāzina, ka ar šāda darījuma noslēgšanu kreditoriem nodarīts zaudējums, līdz ar to ir pienākums atbildēt par nodarītajiem zaudējumiem. Administratore izvērtējusi noslēgtā Cesijas līguma radītās sekas un konstatējusi, ka noslēgtais Cesijas līgums samazinājis prasītājas mantu, jo ar to ticis zaudēts reāls debitors /pers. C/ personā, līdz ar to radīti zaudējumi 65774,85 Ls (93589,18 EUR) apmērā, un atbildīgs par nodarītiem zaudējumiem ir valdes priekšsēdētājs /pers. C/. Administratore 2016.gada 8.novembrī ierakstītā vēstulē atbildētājam nosūtījusi pretenziju par nodarītiem zaudējumiem un informējusi, ka gatavojas iesniegt tiesā prasību par nodarīto zaudējumu 93589,18 EUR piedziņu par labu maksātnespējīgajai SIA "Prime Fire Systems", lūgusi līdz 2016.gada 17.novembrim, sniegt atbildi uz pretenziju un izteikt priekšlikumus par strīda risinājumu ārpustiesas ceļā. Atbildētāja atbilde uz pretenziju nav saņemta. Mediācija strīda risināšanai pirms vēršanās tiesā nav tikusi izmantota un prasītāja nevēlas strīda risināšanu mediācijas ceļā. (skatīt lietas lapas no 4/6, 28.lapu)

Atbildētājs iesniedzis tiesā rakstveida paskaidrojumus par prasību, norādot, ka to neatzīst un lūdz noraidīt. Atbildētājs norādījis, ka prasītājas prasība ir noilgusi, jo saskaņā ar Komerclikuma 406.pantu no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā. Konkrētajā gadījumā prasībā

norādīts, ka cesijas līgums ir noslēgts 2013.gada 31.janvārī, secīgi visi prasījumi, kas saistīti ar vai izriet no šī cesijas līguma, ir noilguši 2016.gada 31.janvārī. Prasība tiesā ir celta gadu vēlāk - 2017.gada janvārī, līdz ar to secināms, ka prasījumi, kurus prasītāja ir izvirzījusi prasībā, ir pilnībā noilguši. Prasībai pievienotajā cesijas līgumā ir norādīts, - ka tas ir slēgts par prasījumu, kas izriet no 2012.gada 31.oktobra aizdevuma līguma, kas slēgts starp /pers. C/ un SIA "Prime Fire Systems". Ar Komerclikuma 406.pantu prasījums par aizdevuma atmaksu (ja tāds ir pastāvējis) ir noildzis 2015.gada 31.oktobrī. Tātad prasītājai nav tiesību nedz pēc aizdevuma līguma, nedz cesijas līguma vērst jebkādus prasījumus pret atbildētāju. Secīgi nav iespējams celt arī prasību Komerclikuma 169.panta kārtībā, jo prasījumi, ar kuriem prasītāja pamatojusi savas tiesības celt prasību Komerclikuma 169.panta kārtībā, ir noilguši. Paskaidrojumā secināts, ka prasītāja nav pierādījusi, ka atbildētājs ir veicis jebkādu prettiesisku rīcību. Turklāt tieši maksātnespējas administratora rīcības (bezdarbības) dēļ prasītāja ir zaudējusi prasījuma tiesības. Proti, prasītāja ir pasludināta par maksātnespējīgu ar 2013.gada 4.februāra spriedumu. Tātad no šī brīža administrators ir persona, kas ved prasītājas lietas un atbild par prasītājas mantu. Četru gadu laikā administrators nav darījis nekādas darbības, lai vērstu savus iespējamos prasījumus pret attiecīgajām personām, piemēram, par cesijas līguma atcelšanu. Tā vietā administrators ir pieļāvis, ka prasītājas prasījumi pilnībā noilgst. Konstatējot savu bezdarbību, administrators acīmredzot ir ķēries pie "pēdējā salmiņa", lūdzot par administratora neizdarību sodīt prasītājas bijušo valdi par darījumiem, pēc kuriem prasījuma tiesības administratoru neizdarības rezultātā ir pilnībā noilgušas. Atbildētāja ieskatā šāda rīcība nav attaisnojama. Prasītāja nav pierādījusi reālus zaudējumus - proti, ka gadījumā, ja cesijas līgums nebūtu noslēgts, prasītājai zaudējumi nerastos. Turklāt noilgums ir iestājies tieši prasītājas maksātnespējas laikā - laikā, kad to vadīja maksātnespējas administratori. Tādējādi pat gadījumā, ja cesijas līgums nebūtu noslēgts, prasītāja saistībā ar šo aizdevuma līgumu (par kuru slēgta cesija) neko nevarētu prasīt, jo prasījuma tiesības ir noilgušas 2015.gada 31.oktobrī. Prasība tiesā, kā zināms, celta 2017.gada janvārī. Nav saprotams, kādus zaudējumus ir nodarījis bijušais valdes loceklis, ja no pašas prasītājas izklāstītajiem apstākļiem redzams, ka zaudējumus savas bezdarbības dēļ varēja nodarīt vienīgi maksātnespējas administratori. Prasītāja nav pierādījusi pat potenciālus zaudējumus, kas tai varētu būt radušies. Nav konstatējama nekāda cēloņsakarība starp maksātnespējas administratoru bezdarbību, pieļaujot prasījumu noilgumu, un prasītājas bijušās valdes atbildību. Sabiedrības valde nevar atbildēt par maksātnespējas administratoru darbību, jo saskaņā ar Maksātnespējas likuma 63.panta pirmās daļas 2.punktu pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas "parādnieka pārvaldes institūciju darbība tiek apturēta, un parādnieka pārvaldīšanu veic administrators". Konkrētajā gadījumā drīzāk būtu pamats celt prasību pret prasītājas administratoru saskaņā ar Maksātnespējas likuma 30.panta pirmo daļu, kas paredz: "Prasības pret administratoru var celt tiesā ne vēlāk kā gada laikā pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa vai fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanas", ja uzskata, ka administrators, pieļaujot prasījumu noilgumu, ir nodarījis zaudējumus prasītājai. Izbrīnu raisa prasībā norādītie pieņēmumi un aptuvenie aprēķini, proti, prasībā norādīts, ka summas "gandrīz sakrīt" - šādā gadījumā rodas retorisks jautājums - vai prasība ir "gandrīz pamatota" un vai zaudējumi ir "gandrīz iestājušies"? Civillikums neparedz atbildību par "gandrīz zaudējumiem", līdz ar to jāsecina, ka arī konkrēta zaudējumu summa prasībā nav pierādīta. Prasībai nav pievienoti nekādi pierādījumi, kā ir veidojusies summa, kura norādīta prasībā - ir iesniegtas vien bilances, taču bilances kā tādas nerada nevienam nekādas saistību tiesības - prasītāja nav iesniegusi nekādus dokumentus, ka tai vispār ir jebkāda prasība pret atbildētāju, līdz ar to prasība nav pierādīta arī, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu - prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, kas pamatotu tās apgalvojumus. Nav pierādīts neviens no zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumiem - nav pierādīti zaudējumi (pat potenciāli), nav pierādīts zaudējumu apmērs" (konkrēts), nav pierādīta cēloņsakarība starp maksātnespējas administratoru nolaidību un bijušās valdes atbildību, turklāt visi prasījumi, kas izriet un ir saistīti gan ar cesijas līgumu, gan tajā pieminēto aizdevuma līgumu, ir noilguši prasītājas maksātnespējas procesa laikā. Līdz ar to prasītājai vairs nav tiesību celt šāda veida prasību, un prasītāja maksātnespējas administratora nolaidību cenšas "uzvelt" prasītājas bijušajai valdei. Cesijas līgums nav atcelts vai atzīts par spēkā neesošu vai kā citādi prettiesisku. Savukārt prasījumi, kas šajā cesijas līgumā bija cedēti, ir noilguši 2015.gada 31.oktobrī. Vienlaikus, lai gan prasībā ir ietverta atsauce uz Komerclikuma 169.panta otro daļu, nav saprotams, kāpēc prasībā nav ņemti vērā Komerclikuma 222.panta nosacījumi, kas paredz: "Valdes locekļi vada sabiedrību tikai kopīgi", ņemot vērā, ka līdz pat prasītājas maksātnespējas pasludināšanai prasītājai bija divi valdes locekļi. Vienlaikus gadījumā, ja tiesa konstatē, ka maksātnespējas administratoru rīcībā, ņemot vērā prasībā un šajos paskaidrojumos norādītos faktus, ir saskatāmi tiesību normu pārkāpumi, lūdz izlemt jautājumu par blakus lēmuma taisīšanu atbilstoši Civilprocesa likuma 232.panta pirmajai daļai, vēršot attiecīgo uzraudzības iestāžu uzmanību uz pārkāpumiem maksātnespējas administratoru darbībā, kas pieļauti prasītājas maksātnespējas procesa laikā un, iespējams, noveduši pie zaudējumiem prasītājai. (skatīt lietas lapas no 43/45)

Prasītājas administratore 2017.gada 10.aprīlī iesniegusi atsauksmi par atbildētāja paskaidrojumiem, norādot, ka iebildumus uzskata par pilnīgi nepamatotiem. **Pirmkārt**, norādot, ka prasības celšanai ir iestājies noilgums, nav izprasts prasības pamats. Prasība nav celta par komercdarījumu (/pers. C/ aizņēmuma no paša vadītās sabiedrības un sabiedrības debitoru prasījuma cedēšanu) atcelšanu vai apstrīdēšanu, bet uz cita pamata - par zaudējumu piedziņu, kuri nodarīti sabiedrībai, atbildētājam kā sabiedrības valdes loceklim nepildot savus pienākumus kā krietnam un rūpīgam saimniekam. Šāda atbildētāja prettiesiska rīcība ir izraisījusi zaudējumus prasītājai, kas veikta brīdī, kad sabiedrība jau faktiski atradās maksātnespējas stāvoklī, un aizskārusi arī tās kreditoru intereses. Kā redzams no sabiedrības lielākā kreditora Valsts ieņēmumu dienesta (VID) 06.03.2013. iesniegtās kreditora prasības, SIA "Prime Fire Systems" ir bijuši nodokļu parādi piecās nodokļu grupās, jau sākot ar 2009.gadu (zīmīgi, ka tieši 2009.gadā (18.06.2009.) ir ticis reģistrēts arī /pers. C/ un viņa sievas /pers. M/ laulāto mantisko attiecību līgums par visas mantas šķirtību). No prasītājas 2012.gada pārskata bilances 18. piezīmes redzams, ka 2012.gadā no prasītājai aprēķinātajiem nodokļiem 151717 Ls apmērā samaksāti ir tikai 21376 Ls. 2012.gadā nodokļu parāds, salīdzinot ar 2011.gadu, pieaudzis par 130341 Ls. No Prasītājas VID elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) izdrukas par periodu 02.01.2012 - 04.02.2013., redzams, ka nodokļu maksājumi no tās piedzīti piespiedu kārtā - izpildot inkaso rīkojumus. EDS atlikumu vēsture, periodā no 01.10.2012. līdz 31.01.2013., liecina, ka prasītāja aprēķinātos nodokļus nav maksājusi, ko var uzskatīt par pierādījumu prasītājas maksātspējas problēmām laikā, kad atbildētājam izsniegts aizņēmums un pēc tam prasījums par šo aizdevumu cedēts. Atsaucoties uz UNCITRAL, LR Augstākās tiesas apkopojuma "Tiesu prakse par darījumu apstrīdēšanu un zaudējumu piedziņu no parādnieka pārstāvjiem maksātnespējas procesu ietvaros 2013.-2014.gados" 42.-43.lpp minēts, ka *"Sākoties sabiedrības finansiālām grūtībām, viens no valdes locekļu pienākumiem ir nodrošināt parādnieka aktīvu saglabāšanu, lai maksimāli būtu iespējams apmierināt kreditoru prasījumus"*. Atbildētājs šo pienākumu pilnībā ignorējis. Bezatlīdzības darījuma noslēgšana par labu trešajai personai ir pretrunā ar komercdarbības mērķiem, kas noteikti Komerclikuma (turpmāk - KCL) 1.panta otrajā daļā: *"Komercdarbība ir atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants...."*. Tādējādi darījumi, tai skaitā debitoru prasījuma cedēšana bez atlīdzības, ir pretrunā ar komercdarbības mērķi un, it īpaši, ja šāds darījums sekmējis kapitālsabiedrības maksātnespējas iestāšanos (Skat. arī: Strupišs A. Komerclikuma komentāri. A daļa. Komercdarbības vispārīgie noteikumi. Rīga: "A. Strupiša juridiskais birojs" SIA, 2003., 22.lpp). Arī Komerclikuma 137.panta pirmā daļa nepārprotami noteic, ka kapitālsabiedrības mantas funkcija ir sabiedrības saistību izpilde. Sabiedrības mantas samazinājums ar aizdevumu tas valdes loceklim pie apstākļa, ka vienlaicīgi ir ievērojami nodokļu parādi, nav savienojams ar KCL prasībām. Komerclikuma 406.panta noilguma noteikumi neskar noilgumu, kas izriet no prasījumiem, kas izceļas uz citiem pamatiem, piemēram neatļautas darbības, kā tas ir šajā gadījumā, kad valdes loceklis tā vietā, lai savus parādus pret sabiedrību segtu, izmantojot savu statusu, no tiem atbrīvojās. Pati sabiedrība nevar apstrīdēt ar labticīgām trešajām personām noslēgtos darījumus sabiedrības valdes pilnvaru pārkāpuma dēļ (izņemot, ja ir pārkāpts pieļaujamais valdes locekļu pārstāvības tiesību ierobežojums, saskaņā ar KCL 223.panta trešās daļas otro teikumu un 303.panta trešās daļas otro teikumu), bet šie darījumi var būt neizdevīgi sabiedrībai, un tāpēc sabiedrībai ir jābūt iespējai vērsties pret vainīgo personu, kura, pieņemot vienu vai otru lēmumu, nav rīkojusies sabiedrības interesēs un rūpīgi izvērtējusi ieguvumu no viņas sabiedrības vārdā slēgtā darījuma. KCL 169.pants dod šādu

iespēju. KCL 169.panta pirmā daļa nosaka, ka valdes loceklim ir jādarbojas kā krietnam un rūpīgam saimniekam. Arī Augstākās tiesas Senāts ir atzinis sabiedrības tiesības prasīt no valdes locekļa starpību starp pirkuma līgumā atrunāto cenu un lietas patieso vērtību, neapstrīdot pašu darījumu (Augstākās tiesas Senāta 2011. gada 23. februāra spriedums lietā Nr.SKC-100). Šoreiz prasību ir cēlis maksātnespējas procesa administrators, aizstāvot sabiedrības kreditoru intereses. Tāpat kā darījumu apstrīdēšanas prasību gadījumā, arī piemērojot zaudējumu atlīdzināšanas regulējumu maksātnespējas procesu ietvaros, ir jāņem vērā šī institūta mērķis maksātnespējas procesa kontekstā, proti, zaudējumu atlīdzības prasības mērķis ir atgūt līdzekļus, no kuriem apmierināt kreditoru prasījumus. **Otrkārt**, atbildētāja pārstāvja paskaidrojumos sniegtā KCL 169.panta analīze norāda uz viņa neizpratni arī par šī panta piemērošanu un zaudējumu jēdzienu. Juridiskajā literatūrā var atrast ļoti plašu komentāru klāstu par tēmu valdes locekļa atbildība par sabiedrībai nodarītu zaudējumu jēdzienu un to pierādīšanu. Viens no viedokļiem, kas atrodams Tiesu namu aģentūras 2013. gadā izdotajā grāmatā "Komerctiesību aktuālie jautājumi Latvijā un Eiropā" 207.lpp., formulējot zaudējumu jēdzienu, skan šādi: *"Zaudējumu apmērs tiek noteikts, salīdzinot esošu sabiedrības finansiālo stāvokli ar tādu stāvokli, kurš pastāvētu, ja vien nebūtu veikta prettiesiska rīcība. Ja pašreizējā sabiedrības mantas vērtība ir mazāka nekā iepriekšminētais hipotētiskais lielums, sabiedrība ir cietusi zaudējumus"*. Zaudējumus veido jebkurš sabiedrības mantas samazinājums (CL 1770.p.). Pēc CL 1770.p. par tādu varētu uzskatīt arī ziedojumu. Mantas sastāvā ietilpst ne tikai ķermeniskas lietas, bet arī prasījumi un saistības. Šajā lietā, kā tas redzams no prasītājas 2012.gada pārskata bilances uz 2012.gada 31.decembri, gada pārskata pielikuma, 2013.gada 31.janvāra Cesijas līguma un atbildētāja pilnvarotās personas paskaidrojumiem, prasītājas valdes loceklis /pers. C/ vispirms no paša vadītās sabiedrības aizņēmās 41165 Ls, kas jau pats par sevi ir interešu konflikts. Administratorei nav iesniegts šī aizdevuma saskaņojums ar dalībnieku sapulci, kas obligāti bija nepieciešams saskaņā ar KCL 139^3.panta pirmo un piekto daļām. Nav iesniegts arī dokumentu nodošanas - pieņemšanas akts par to, kādi dokumenti tika nodoti iepriekšējam administratoram. Administratores rīcībā ir tikai iepriekšējā administratora Alfa Buķeļa 2013.gada 12.februāra un 4.oktobra pieprasījumi /pers. C/ nodot dokumentus. Bez tam, valdes locekļa aizdevums sev no paša vadītās sabiedrības netika nekādā veidā nodrošināts, gadījumam, ja būtu problēmas to atdot. Šāda rīcība nav atzīstama par atbilstošu tam, kā rīkotos jebkurš krietns un rūpīgs saimnieks. Krietna un rūpīga saimnieka mēraukla ir jāpielieto ne tikai valdes locekļa vainas noteikšanai, bet arī viņa darbības tiesiskuma izvērtēšanai. Paņemot aizdevumu, /pers. C/ kļuva par sabiedrības parādnieku. Tā vietā, lai aizņēmumu atdotu aizdevējam, /pers. C/ 2013.gada 31.janvārī prasījuma tiesības uz šī aizdevuma atmaksu, tām pievienojot vēl savus parādus par saimniecības avansiem, sabiedrības vārdā nocedēja SIA "ERLANDA" bez jebkādas atlīdzības (faktiski dāvinājums). Līdz ar to /pers. C/ apzināti veicis darbības par sliktu paša vadītajai sabiedrībai un kreditoriem, īpaši lielākajam kreditoram VID, bet ļoti izdevīgi sev, jo atbrīvojās no parāda, kas bija jāatdod un bija drošs, ka arī pēc cesijas līguma noslēgšanas parāds no viņa netiks prasīts. Šādu apgalvojumu var izdarīt, apskatot prasītājas, SIA "AM investments" un SIA "ERLANDA" amatpersonu un dalībnieku sastāvu. Kā redzams no Lursoft datu bāzes izdrukām, prasītājas vienīgais dalībnieks no tās reģistrācijas dienas 14.09.2009. ir SIA "AM Investments", reģ.Nr.40003996702, kuras juridiskā adrese ir Rīgā, Bērzaunes ielā 9. Šajā pašā adresē reģistrēta arī SIA "ERLANDA", reģ.Nr.40003356441, kurai prasījuma tiesības tika nocedētas (uzdāvinātas) un kurā pats /pers. C/ no 29.08.1997, līdz 26.07.2001. bija tehniskais direktors ar paraksta tiesībām un no 29.08.1997. līdz 08.04.2010. arī tās dalībnieks (no 08.03.2000. viņam piederēja 41,25% kapitāla daļas). 08.04.2010. par šo 41,25 % kapitāla daļu īpašnieku kļūst SIA "AM Investments". SIA "AM Investments" no 30.07.2010. līdz 25.08.2015. piederēja 52,1875 % no SIA "ERLANDA" kapitāla daļām (SIA "ERLANDA" likvidēta un izslēgta no reģistra 25.08.2015.). /pers. C/ no 07.03.2014. ir SIA "AM Investments" vienīgais valdes loceklis. Maz ticams, ka /pers. C/ tikpat vienkārši atteiktos no saviem personīgajiem prasījumiem pret paša parādniekiem. **Treškārt,** nav pamatoti atbildētāja pilnvarotās personas iebildumi par nodarīto zaudējumu apmēru. 2013.gada 31.janvāra Cesijas līgumā ir minēta precīza summa, uz kādas saņemšanu bija tiesības prasītājai līdz brīdim, kad šīs tiesības tika nodotas citai personai. Tā bija 65774,85 Ls jeb 93589,18 EUR apmērā. Līdz ar to nav pamata apšaubīt faktu, ka tieši par šādu summu ir samazinājusies sabiedrības manta un līdz ar to tieši par šādu summu ir nodarīti zaudējumi prasītājai. LR Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016. gada 7. jūnija sprieduma lietā SKC -7/2016, kas tika skatīta paplašinātā sastāvā un izdarīja būtiskas izmaiņas judikatūrā, kur atzīts: *"Naudas līdzekļi, kas nepieciešami iepriekšējā mantiskā stāvokļa atjaunošanai, ir kritērijs pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis cietušā esošās mantas samazinājums, proti, kāda apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā"*. Šī paša sprieduma 9.1pp, analizējot mantas sastāvu, norādīts, ka mantas sastāvā ietilpst arī nemateriālie aktīvi, tajā skaitā *prasījuma tiesības.* Nav uzskatāms par pareizu paskaidrojumu autora viedoklis, ka prasītāja nav pierādījusi reālus zaudējumus. Arī iepriekš pieminētā LR Augstākās tiesas 2013.-2014.gada tiesu prakses apkopojuma 42.-48.1pp. sniegta plaša informācija par zaudējumu piedziņas institūta būtību, tiesisko pamatu zaudējumu piedziņai un tiesu praksi zaudējumu piedziņā no parādnieka pārstāvjiem, ar kuru iepazīstoties var secināt, ka celtā prasība ir pamatota. **Ceturtkārt,** par atbildētāja pilnvarotās personas minēto, ka prasībā ir ietverta atsauce uz Komerclikuma 169.panta otro daļu, bet nav ņemti vērā Komerclikuma 222.panta nosacījumi, norādīts, ka prasītāja var izvēlēties jebkuru no valdes locekļiem, vai arī vairākus, izvērtējot iespējas gūt apmierinājumu no viņu mantas un katra atbildības pakāpi par zaudējumu nesošo lēmumu pieņemšanu (07.03.2012. Augstākās tiesas Senāta spriedums SKC -113/2012). Iepazīstoties ar atbildētāja paskaidrojumiem par celtās prasības pamatotību, radusies pārliecība par nepieciešamību iesniegt vēl papildus rakstveida pierādījumus, ar kuriem var pamatot atsauksmē minētos faktus, kuri apstiprina atbildētāja darbību prettiesiskumu pildot valdes locekļa pienākumus, un kuriem ir nozīme lietas izspriešanā: 1) SIA " Prime Fire Systems" 2012.gada pārskata kopija (izdruka no Lursoft datu bāzes), 2) VID 06.03.2013. kreditora prasījumu un 25.02.2013. precizēto kreditora prasījumu kopijas, 3) izdruku no VID EDS deklarēšanas sistēmas par 02.01.2012.-04.02.2013. par SIA "Prime Fire Svstems ", 4) izdruku no VID EDS deklarēšanas sistēmas par SIA "Prime Fire Svstems " nodokļu atlikumu vēsturi no 01.10.2012. līdz 31.01.2013., 5) Lursoft informācijas izdruku par SIA "AM Investments", 6) Lursoft informācijas izdruku par SIA "ERLANDA", 7) Lursoft amatu izziņu par /pers. C/ aktuāliem amatiem, 8) Lursoft amatu izziņu par /pers. C/ vēsturiskiem amatiem, 9) Lursoft informācijas izdruku par /pers. C/ vēsturisko dalību uzņēmumos, 10) Lursoft informācijas izdruku par laulāto mantisko attiecību līguma datiem. (skatīt lapas lietā no 54/59)

Prasītājas administratores pārstāvis tiesas sēdē prasību uzturēja spēkā pilnīgi saskaņā ar prasības pieteikumā un atsauksmē norādītajiem apstākļiem un likumu normām un paskaidroja, ka pēc iecelšanas 2015.gada martā par administratori viņai bijušas problēmas ar šo uzņēmumu, ņemot vērā, ka maksātnespējas process ierosināts jau 2013.gadā, bet iepriekšējais administrators netika nodevis viņai nekādus dokumentus. Tādēļ administratore lūgusi grāmatvedei sastādīt bilanci un pēc tam pieprasījusi atbildētājam iesniegt dokumentus. Ir pamatotas šaubas, ka iepriekšējam administratoram akts kopā ar dokumentiem ticis iesniegts. Tādēļ sākotnēji bija grūtības noprecizēt zaudējumu apmēru un, izejot no maksātnespējas procesā grāmatvedes sastādītās bilances, tika noteikts zaudējumu apmērs un nosūtīta atbildētājam pretenzija. Tikai atbildot uz pretenziju, atbildētājs iesniedza cesijas līguma oriģinālu. Redzams, ka bijuši trīs līguma eksemplāri, no tiem divi tikuši nodoti cedentam un viens palicis pie atbildētāja, kuram tad jau vajadzēja būt pie administratora, bet brīnumainā kārtā tas joprojām atradās pie atbildētāja. Pēc cesijas līguma saņemšanas nav šaubas par zaudējumu apmēru, - šī cesijas summa ir tā, par kuru tikusi samazināta uzņēmuma manta. Ir acīmredzams, ka atbildētājs nav rīkojies kā saprātīgs saimnieks. Jau aizņemoties aizņēmumu, kura summa ir daļēji nocedēta, redzams, ka aizņēmums nav saskaņots ar dalībnieku sapulci, tas nav ticis nodrošināts, atbildētājs nav centies nodrošināties, ja aizdevumu neatdos. Līdz ar to redzams sākotnējais nolūks, ņemot vērā, ka jau uz 2011., 2012.gadu uzņēmums bija valstij parādā nodokļu summas un faktiski maksātnespēja bija iestājusies krietni ātrāk pirms maksātnespējas pasludināšanas. Cesijas līgums ticis sastādīts, lai izvairītos no iespējamās atbildības un, iespējams, tas sastādīts vēlāk. Atsauce ir uz noilgumu. Atbildētājs uzskatījis, ka esot cesijas līgumam, paejot trīs gadiem, pret viņu nevarēs nekādus prasījumus izvirzīt. Ņemams vērā atsauksmē norādītais spriedums, ir izpētīta visa tiesu prakse un vislabākais ir AT Senāta 2016.gada 7.jūnija spriedums, ar kuru tika mainīta judikatūra un kurā precīzi aprakstīts, kā šādas lietas būtu jāskatās jautājumā par

Komerclikuma 169.panta piemērošanu un norādīta izpratne par valdes locekļa atbildību, ja tiek pieļauta likumu pārkāpšana, ka valdes loceklim pašam jāpierāda, ka ir rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks. Šajā gadījumā nav pierādīts no atbildētāja puses, ka būtu rīkojies saprātīgi. Jau sniedzot aizdevumu, ir domājis, kā aizdevumu neatdot. Administratoram jāpierāda zaudējumu fakts, kas ir pierādīts ar konstatējumu, ka bez atlīdzības ir cedēta, ir konstatēts cēloniskais sakars starp valdes locekļa - atbildētāja rīcību, kurš ir veicis cedēšanu un ir radušās sekas, summu apstiprina cesijas līgums. Ar cesijas līgumu ir samazinājušās administratora spējas atlīdzināt kreditoriem minēto summu, kuru nav arī iespējams atgūt ne pilnībā, ne daļēji. Par nodokļu parādiem - nav svarīgi, vai to varēs samaksāt vai nē. Šeit mantas sastāvā noticis aktīvu samazinājums, ievērojot, ka ir noticis sabiedrības aktīvu samazinājums - mantisks pamet ums atbilstoši cedētajai summai. Atbildētājam bija jāpierāda, ka ir rīkojies atbilstoši Komerclikuma normām, bet no nav pierādījis. Kā būtisko argumentu atbildētājs norādījis noilguma iestāšanos, kas minēts Komerclikuma 406.pantā, bet te runa nav par darījumu, kas izriet no Komerclikuma. Cesijas līgums nav komercdarījums, jo šajā gadījumā noslēgts bezatlīdzības cesijas līgums pretēji Komerclikuma pirmā panta otrajai daļā norādītajai izpratnei. Līdz ar to saskatāma vai nu mantas izsaimniekošana vai vēlēšanās izvairīties no savas atbildības. Komerclikumā cesijas līgums vispār nav pieminēts, tas ir tikai Civillikumā. Cesijas līgumu nevar uzskatīt par tiesisku darījumu, ievērojot arī, ka netika atbilstoši saskaņots, ka sabiedrība no tā neguva nekādu labumu. Arī 2016.gada "Jurista vārdā" ir raksts par noilgumu, norādīts, ka, ja pretēji labai ticībai rīkojies, tad noilgums nav piemērojams. Tas neatbilsts arī Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam. Noilgums būtu piemērojams tad, ka būtu apstrīdēts kāds no darījumiem - aizdevuma līgums vai cesijas līgums, bet to nedara; pieprasa zaudējumu atlīdzināšanu. No atsauksmei pievienotajiem dokumentiem redzams, ka atbildētāja darbības ir prettiesiskas, jo uzņēmums, kam nocedēja, ir bijis saistīts ar atbildētāju, turklāt šis uzņēmums likvidēts, atbildētājs kā valdes loceklis nav vērsies pret šo uzņēmumu par to, ka būtu kaut kas zaudēts. Atbildētāja iebildumi uzskatāmi par nepamatotiem. Izskatās, ka pastāv zināma pretruna, jo Maksātnespējas likumā administratoram ir uzlikts pienākums izvērtēt darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem un tas jādara trīs gadu laikā no maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas. Tad jāvērtē, ka ir pretruna likumā. Iznāk, ka, ja ir maksātnespējas process, tad neko nevar izdarīt. Jāvadās pēc Maksātnespējas likuma, kurš ir speciālais. Atbildētājs nav pildījis Komerclikumā noteiktos pienākumus, tajā skaitā, kas minēti 137., 139.^{3}.panta pirmajā un trešajā daļā, ka bija nepieciešams saskaņojums ar valdi, lai ņemtu aizņēmumu. Jau 2012.gadā atbildētājs zināja par uzņēmuma faktisko maksātnespējas stāvokli, jo bija nodokļu parādi, sakarā ar to nespēja pildīt savus pienākumus. Maksātnespējas procesā iepriekšējā administratora laikā tika atgūtas ļoti nelielas summas, bija vēršanās arī policijā, jo administrators bija kaut ko atguvis, bet pazudis ar visu atgūto. Ņemams vērā, ka atbildētājs noslēdzis arī laulības līgumu. Faktiski administratore neko necer atgūt, bet nepieciešams kārtot šo jautājumu, jo Ieņēmumu dienests ir galvenais kreditors, un administratoram ir jārīkojas. Tiesāšanās izdevumus nav no kā prasīt. Lūdz prasību apmierināt un piedzīt no atbildētāja zaudējumu atlīdzībai 93589,80 EUR.

Atbildētājs uz tiesas sēdi neieradās, viņa pilnvarotais pārstāvis rakstveida iesniegumā tiesai lūdza lietu izskatīt pēc būtības bez atbildētāja klātbūtnes. (skatīt lietas 97.lapā)

Tiesa uzskata, ka saskaņā ar CPL 156.panta pirmās daļas noteikumiem lieta izskatāma bez atbildētāja klātbūtnes, ņemot vērā tiesā saņemto viņa pārstāvja iesniegumā izteikto lūgumu.

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi šādu apsvērumu dēļ:

No lietai pievienotās Lursoft izziņas par SIA „Prime Fire Systems"(turpmāk-sabiedrība) redzams, ka ar 2013.gada 4.februāra Rīgas rajona tiesas spriedumu pasludināts sabiedrības maksātnespējas process. Ar 2013.gada 4.februāra Rīgas rajona tiesas lēmumu par administratoru iecelts sertificēts administrators Alfs Buķelis, kurš atcelts no administratora pienākumu pildīšanas ar 2015.gada 24.februāra lēmumu. Ar 2015.gada 4.marta Rīgas rajona tiesas lēmumu par sabiedrības administratori iecelta sertificēta administratore Zane Skrūskopa. (skatīt lietas lapas no 7/9) Ar administratora Alfa Buķeļa 2013.gada 12.februāra lēmumu par parādnieka pārstāvi prasītājas maksātnespējas procesā noteikts valdes priekšsēdētājs /pers. C/; par šo faktu strīda nav.

Maksātnespējas likuma 65.panta pirmās daļas 8.punktā noteikts administratora pienākums izvērtēt un celt tiesā prasības pret juridiskās personas pārvaldes institūciju locekļiem un kapitālsabiedrības dalībniekiem par viņu nodarīto zaudējumu atlīdzību.

Komerclikuma 221.panta pirmajā daļā noteikts, ka valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību.

Savukārt, Komerclikuma 169.pantā nostiprināta valdes locekļa vainojamības prezumpcija, kuras atspēkošana ir valdes locekļa pienākums.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 92.pantam pierādījumi lietā ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā. Savukārt Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Tātad, Civilprocesa likuma noteikumi uzliek par pienākumu prasītājai pierādīt savu prasījumu pamatotību, savukārt atbildētājam savu iebildumu pamatotību.

Tiesa atzīst, ka, atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmās daļas noteikumiem prasītāja ir pierādījusi prasību, savukārt atbildētāja iebildumi uzskatāmi par nepamatotiem un ir noraidāmi.

No lietai pievienotās, iepriekš minētās Lursoft izziņas redzams, ka laikā no 2009.gada 5.oktobra līdz 2013.gada 8.februārim bija divi SIA „Prime Fire Systems" (turpmāk arī - sabiedrība) valdes locekļi ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi - atbildētājs un /pers. H/. (skatīt lietas lapas no 8/9) Par šo faktu strīda nav.

Tiesa konstatē arī šādus faktus, kurus apstiprina lietā iesniegtie pierādījumi un kas nav apstrīdēti:

- VID precizētais kreditoru prasījums MSIA „Prime Fire Systems", ar kuru administratoram paziņots, ka SIA „Prime Fire Systems" parāds budžetam uz 2013.gada 24.jūliju sastādījis 236 053,66 Ls, un lūgts to ietvert kreditoru prasījumu reģistrā. (skatīt lapas lietā no 77/81);

- MSIA „Prime Fire Systems" atzīto kreditoru prasījumu reģistrs par summu 257 478,82 Ls. (skatīt lietas 10.lapu);

- SIA „Prime Fire Systems" 2012.gada pārskata dokumenti, no kuriem redzams, ka norēķini par prasību pret personālu sastāda 23 255 Ls un aizdevums uzņēmuma vadībai ir 41 165 Ls. (skatīt lapas lietā no 60/76);

- 2013.gada 8.februāra bilance-kopsavilkums, no kura redzams, ka uz 08.02.2013. norēķini par prasību pret personālu sastāda 24 722,26 Ls un aizdevums uzņēmuma vadībai ir 41 064,96 Ls. (skatīt lietas 13.lapu);

- 2013.gada 31.decembra bilances-kopsavilkums, no kura redzams, ka īstermiņa aizdevums valdes locekļiem ir 3800 Ls. (skatīt lietas 14.lapu);

- 2015.gada 4.marta bilances-kopsavilkums, kurā norādīts, ka īstermiņa aizdevums valdes locekļiem ir 5406 EUR. (skatīt lietas 15.lapu);

- administratores 2016.gada 9.augusta paziņojums atbildētājam, ar kuru pieprasīts līdz 2016.gada 22.augustam iesniegt paskaidrojumus un dokumentāli pamatot aizdevuma summas samazinājumu no 41 064,94 Ls uz 3800 Ls laikā no 2013.gada 8.februāra līdz 2013.gada 31.decembrim, t.i., maksātnespējas procesa laikā, kad administratora pienākumus pildīja Alfs Buķelis un pieprasījums līdz 2016.gada 15.septembrim atmaksāt aizdevumu 5406,91 EUR. (skatīt lapas lietā no 16/17);

- atbildētāja 2016.gada 22.augusta informācija administratorei par 2013.gada 31.janvāra Cesijas Līgumu Nr.001/01/31C par summu 65 774,85 Ls ar norādi, ka iespējams, ka parāda samazinājums ir radies administratora darbības rezultātā. (skatīt lietas 18.lapu);

- atbildētāja 2016.gada 22.augusta informācijai pievienotais 2013.gada 31.janvāra Cesijas Līgums Nr.001/01/31C, ar kuru SIA „Prime Fire Systems" nodevis SIA "Erlanda" bez atlīdzības prasījuma tiesības pret atbildētāju 65 774,85 Ls apmērā pēc 2012.gada 31.oktobra aizdevuma līguma un saimniecības avansu par līgumisko saistību pārņemšanu. (skatīt lietas 20.lapu);

- administratores 2016.gada 7.novembra pretenzija atbildētājam, ar kuru pieprasīts līdz 2016.gada 17.novembrim sniegt skaidrojumu par SIA „Prime Fire Systems" radītajiem zaudējumiem 65 774,85 Ls jeb 93 589,18 EUR apmērā, brīdinot par prasības celšanu tiesā par zaudējumu piedziņu norādītās cesijas summas apmērā, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 65.panta 8.punktu. (skatīt lapas lietā no 21/22).

Tiesa konstatē, ka prasījums balstīts uz dokumentiem, kas nodoti administratores rīcībā sabiedrības maksātnespējas procesa laikā, un administratore pieprasa no atbildētāja par labu MSIA „Prime Fire Systems" nodarīto zaudējumu atlīdzību 65774,85 Ls jeb 93589,18 EUR apmērā, tas ir, Cesijas līgumā, kuru sabiedrības vārdā noslēdzis atbildētājs kā valdes loceklis, norādītās cesijas summas apmērā.

Pušu strīds ir par noilgumu prasības celšanai un par atbildētāja pienākumu atlīdzināt maksātnespējīgajai sabiedrībai zaudējumus cesijas summas apmērā.

Tiesa uzskata, ka maksātnespējīgās sabiedrības zaudējumu esamības un tā apmēra noteikšanai ņemamas vērā gan Civillikuma normas, kas nosaka zaudējumu tiesisko regulējumu, kā arī maksātnespējas procesa regulējošās tiesību normas, t.i. Maksātnespējas likuma normas, kas nosaka administratora un parādnieka pārstāvja - valdes locekļa tiesības un pienākumus, kā arī Komerclikuma normas.

Mūsdienu tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

Judikatūrā pausts viedoklis, ka, lai apmierinātu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, tiesai jākonstatē, ka vienlaikus pastāv visi minētie priekšnoteikumi (sk. Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 11.marta spriedumu lietā Nr. SKC–83/2013), un ka primārais lietā noskaidrojamais jautājums ir par zaudējumu esamības faktu un to apmēru (skatīt Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 11.marta spriedumu lietā Nr. SKC–376/2011).

Ievērojot Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 23.marta spriedumu lietā SKC-20 (skatīt 9.punktu), maksātnespējas procesa administratoram, kurš cēlis prasību pret valdes locekli, ir jāpierāda, pirmkārt, sabiedrībai (tātad kreditoru kopumam) nodarīto zaudējumu fakts un apmērs, otrkārt, cēloniskais sakars starp zaudējumiem un valdes locekļa rīcību, treškārt, kā šie zaudējumi ir samazinājuši kreditoru prasījumu apmierināšanas iespējas maksātnespējas procesā, bet valdes loceklis var atbrīvoties no civiltiesiskās atbildības, pierādīdams savas rīcības atbilstību krietna un rūpīga saimnieka kritērijiem (skatīt minētā sprieduma 7.punktu).

Ievērojot minēto un kā tas atzīts arī judikatūrā, tad zaudējumu apmērs, kas piedzenams maksātnespējīga uzņēmuma labā, samērojams ar kreditoru mantisko interešu un maksātnespējas procesa administrācijas izmaksu nodrošināšanai nepieciešamajiem naudas līdzekļiem. (skatīt AT Senāta 2006.gada 1.novembra spriedumā lietā Nr. SKC- 584, 2010.gada 29.septembra spriedumu lietā Nr. SKC –184; 2014.gada 17.marta spriedumu lietā SKC- 0128).

Civillikuma 1770.pantā dota zaudējumu definīcija, nosakot, ka ar zaudējumiem jāsaprot katrs mantiski novērtējams pamatums. Ar jēdzienu "zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī peļņas atrāvumu, papildu izdevumus vai citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas (skatīt Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans Īpašums., 1998, 267.lpp.).

Jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums. (Civillikuma 1772.pants)

Saskaņā ar CL 1775. pantu, katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina un CL 1779. pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Prasības pamatojumam par zaudējumu piedziņu bez jau minētajām Civillikuma normām, kas nosaka zaudējumu tiesisko regulējumu, norādītas arī Komerclikuma 169.panta pirmā un otrā daļa.

Saskaņā ar Komerclikuma 169.pantu valdes un padomes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam. (panta pirmā daļa)

Valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši sabiedrībai. (panta otrā daļa)

Valdes un padomes loceklis neatbild saskaņā ar šā panta otro daļu, ja pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks.(panta trešā daļa)

Šā panta ceturtajā daļā noteikts, ka valdes loceklis neatbild par sabiedrībai nodarīto zaudējumu, ja viņš rīkojies labā ticībā dalībnieku sapulces likumīga lēmuma ietvaros.

Minētie zaudējumu piedziņas priekšnosacījumi, prasot zaudējumu piedziņu tiesā, atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta nosacījumiem, ir jānorāda un jāpierāda tai personai, kura prasa zaudējumu piedziņu. Savukārt atbildētājam ir jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Tiesa konstatē prasītāja norādīto zaudējumu piedziņas priekšnosacījumu – zaudējumu esamību.

Ar lietai pievienotajiem iepriekš minētajiem un arī prasītājas atsauksmei papildus pievienotajiem pierādījumiem, tajā skaitā, sabiedrības lielākā kreditora - Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) kreditora prasījumiem apstiprinās, ka sabiedrībai jau 2009.gadā radušās finansiālas grūtības, jo sācis veidoties nodokļu parāds, kas uz maksātnespējas sprieduma pasludināšanas dienu 2013.gada 4.februārī sasniedza 227 522,29 Ls (skatīt lietas 77.lapu) un uz 2013.gada 24.jūliju tas sastādīja 236 053,66 Ls (skatīt lietas 78.lapu). Ar izdruku no EDS pierādīts, ka sabiedrība nodokļu maksājumus kārtojusi tikai daļēji, nodokļu parādiem konsekventi pieaugot (skatīt lietas lapas no 79/81), tajā skaitā, laika periodā pēc 2012.gada 31.oktobra, kad it kā ticis noslēgts aizdevuma līgums starp sabiedrību un atbildētāju un sakarā ar kura neizpildi sabiedrība ar 2013.gada 31.janvāra Cesijas līgumu savas prasījuma tiesības pret atbildētāju 65 774,85 Ls apmērā bez atlīdzības nodevusi cesionāram - sabiedrībai ar ierobežotu atbildību Erlanda.

Tiesa uzskata, ka ir pamats atzīt, ka prasītāja ir pierādījusi, ka sabiedrībai nodarīto zaudējumu apmērs ir vismaz 65 774,85 Ls, jo šādas summas apmērā tā **bez atlīdzības** nodevusi trešajai personai prasījuma tiesības pret fizisku personu - /pers. C/.

No lietai pievienotajām Lursoft izziņām redzams: ka trešā persona - SIA Erlanda likvidēta 2015.gada 25.augustā; ka līdz pat 2015.gada 25.augustam minētās sabiedrības dalībniece bijusi SIA AM Investments; ka SIA Erlanda tehniskais direktors ar parakst tiesībām bijis atbildētājs un viņš ir bijis arī šīs sabiedrības dalībnieks; ka savukārt, atbildētājs ir SIA AM Investment vienīgais valdes loceklis no 2014.gada 4.marta; kā SIA AM Investment dalībniece norādīta /pers. AB/. (skatīt lietas 82.-87.lapu)

Ar Lursoft izziņu pierādīts, ka 2009.gada 18.jūnijā reģistrēts atbildētāja un viņa laulātās laulības līgums, saskaņā ar kuru noteikta visa mantas šķirtība. No izziņas redzams, ka atbildētājam reģistrētas pamatkapitāla daļas SIA Erlanda. (skatīt lietas 93.lapu)

"Tiesu prakse par darījumu apstrīdēšanu un zaudējumu piedziņu no parādnieka pārstāvjiem maksātnespējas procesu ietvaros 2013.-2014.gados" 42.-43.lpp. atzīts, ka *sākoties sabiedrības finansiālām grūtībām, viens no valdes locekļu pienākumiem ir nodrošināt parādnieka aktīvu saglabāšanu, lai maksimāli būtu iespējams apmierināt kreditoru prasījumus.*

Tiesa atzīst, ka atbildētājs šo savu valdes locekļa pienākumu nav pildījis, jo bezatlīdzības darījuma - cesijas līguma noslēgšana par labu trešajai personai ir pretrunā ar komercdarbības mērķiem, kas noteikti KCL 1.panta otrajā daļā, tas ir, ka *komercdarbība ir atklāta saimnieciskā darbība,*

*kuru savā vārdā **peļņas gūšanas nolūkā** veic komersants.*

Tādējādi darījumi, tai skaitā, debitoru prasījuma cedēšana bez atlīdzības, ir pretrunā ar komercdarbības mērķi un, it īpaši, ja šāds darījums sekmējis kapitālsabiedrības maksātnespējas iestāšanos (skatīt Strupišs A. Komerclikuma komentāri. A daļa. Komercdarbības vispārīgie noteikumi. Rīga: "A. Strupiša juridiskais birojs" SIA, 2003., 22.lpp).

Arī Komerclikuma 137.panta pirmā daļā noteikts, ka kapitālsabiedrības mantas funkcija ir sabiedrības saistību izpilde. Līdz ar to ir pamats atzīt, ka sabiedrības mantas samazinājums ar aizdevumu tās valdes loceklim, kā arī bezatlīdzības cesijas līguma noslēgšana situācijā, ka vienlaicīgi sabiedrībai ir ievērojami nodokļu parādi, nav savienojams ar Komerclikuma prasībām.

Tiesību literatūrā ir pausts viedoklis, ka valdes locekļu vainas prezumpciju veido nevis jebkurš sabiedrībai radīts zaudējums, bet gan tāds, kurš rada saprātīgas šaubas par valdes locekļu rīcību atbilstoši krietna un rūpīga saimnieka mērauklai {(sk. S.Rudāns. Valdes locekļa atbildība par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem. Jurista Vārds. 2013.gada 15.janvāris Nr.2 (753)}.

Lietā nav strīda, ka atbildētājs bija sabiedrības valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi līdz pat sabiedrības maksātnespējas procesa pasludināšanas dienai, līdz ar to viņam kā valdes loceklim bija jārīkojas kā krietnam un rūpīgam saimniekam un līdz maksātnespējas procesam bija jāievēro likuma normas, kas noteica komersanta tiesības un pienākumus.

Apkopojumā „Tiesu prakse lietās par darījumu apstrīdēšanu un zaudējumu piedziņu no parādnieka pārstāvjiem maksātnespējas procesu ietvaros 2013/14" norādīts uz Senāta 2011.gada 7.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-463, kurā atzīts, ka parādnieka un iesaistīto personu darbības ir vērtējamas kopsakarā un nav nepieciešams atsevišķā tiesvedībā apstrīdēt katru no darbībām un darījumiem, kas ir bijuši virzīti uz to, lai apstrīdētā nekustamā īpašuma pārdošanas darījuma rezultātā tiktu atsavināts īpašums, negūstot līdzekļus kreditoru prasījumu apmierināšanai.

Tiesa uzskata, ka arī šajā gadījumā, kaut strīds ir radies nevis saistībā par darījumiem ar nekustamajiem īpašumiem, bet ar aizdevuma un cesijas līgumiem, tad noraidāmi kā nepamatoti atbildētāja iebildumi, ka nav atzīts par spēkā neesošu vai atzīts par prettiesisku cesijas līgums un konstatējams, ka, noslēdzot aizdevuma līgumu un cesijas līgumu faktiskās maksātnespējas laikā, neesot arī pierādījumiem, ka aizdevuma izsniegšanai un cesijas līguma izsniegšanai būtu saņemta dalībnieku sapulces piekrišana, ir pamats atzīt, ka prasītājai nodarīti zaudējumi cesijas līgumā norādītās summas apmērā.

Kā apstiprina iepriekšminētie pierādījumi, saimnieciskās darbības laikā sabiedrībai jau 2009.gadā bija konstatēti vairāki nodokļu parādi. Turpmākajos gados sabiedrības nodokļu parādi pieauguši, kā arī radušās jaunas parādsaistības, tomēr, neskatoties uz to, atbildētājs kā valdes loceklis ne tikai nav rīkojies kā rūpīgs saimnieks un nav nokārtojis jau esošās parādsaistības, bet 2012.gada 31.oktobrī, kad sabiedrībai jau iestājusies faktiskā maksātnespēja, tā izsniegusi atbildētajam kā fiziskai personai aizdevumu.

Kā arī, izvērtējot atbildētāja kā valdes locekļa rīcību, ņemams vērā tas, ka tikai 2016.gada septembrī, atbildot uz administratores pieprasījumu, atbildētājs nosūtīja administratorei 2013.gada 31.janvāra Cesijas līgumu, ar kuru viņš kā sabiedrības valdes priekšsēdētājs cedējis sabiedrības prasījuma tiesības pret sevi - parādnieku /pers. C/ 65774,85 Ls apmērā. Pierādījumus apstāklim, ka cesijas līgums būtu iesniedzis iepriekšējam administratoram, atbildētājs nav iesniedzis.

Jau norādītajā Tiesu prakses apkopojumā atzīts, ka atbilstoši Komerclikuma 161.panta pirmajai daļai valdes loceklim kā uzticības personai, no vienas puses, ir jāmaksimizē sabiedrības peļņa, no otras puses, viņam jāsaglabā sabiedrības manta (lieta Nr. SKC–25/2012). Kapitālsabiedrības finansiālo grūtību gadījumā galvenās ekonomiski ieinteresētās personas ir sabiedrības kreditori, par kuru prasījumu maksimālu apmierināšanu ir atbildīgi sabiedrības valdes locekļi. Zaudējumu atlīdzības prasības mērķis ir atgūt līdzekļus, no kuriem apmierināt kreditoru prasījumus.

Tiesa uzskata, ka arī šajā gadījumā ir pamats atzīt, ka atbildētāja kā valdes locekļa rīcība ir radījusi kaitīgas sekas ne tikai sabiedrībai, bet arī kreditoriem, kuru prasījumus atbildētāja rīcības dēļ nav bijis iespējams apmierināt tādā apmērā, kā tas būtu iespējams, ja atbildētājs kā valdes loceklis būtu rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks.

Tiesa atzīst, ka atbildētājs atbilstoši Komerclikuma 169.pantam nav pierādījis, ka būtu rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumos iebildis arī, ka, lai gan sabiedrības valdē bijuši divi valdes locekļi, tomēr prasība celta tikai pret viņu.

Prasītāja atsauksmē norādīja, ka atbilstoši Komerclikuma 222.panta nosacījumiem, prasību cēlusi pret atbildētāju, izvērtējot viņa mantas, kā arī atbildības pakāpi par zaudējumus nesošo lēmumu pieņemšanu.

Saskaņā ar Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 7.marta spriedumu lietā SKC - 113/2012 atzīts, ka parādnieks nevar norādīt, pret kuru no valdes locekļiem prasītājai ir jāceļ prasība, kā arī celt ierunas, ka prasība obligāti ceļama pret visiem valdes locekļiem. Citiem vārdiem, prasītāja var izvēlēties jebkuru no valdes locekļiem, vai arī vairākus, izvērtējot iespējas gūt apmierinājumu no viņu mantas un katra atbildības pakāpi par zaudējumu nesošo lēmumu pieņemšanu.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītāja pamatoti cēlusi prasību pret vienu no valdes locekļiem - atbildētāju, ņemot vērā, ka tieši viņš sabiedrības vārdā noslēdza cesijas līgumu sakarā ar viņa paša neizpildītajām aizdevuma saistībām pret sabiedrību.

Augstākās tiesas Civillietu departaments 2016.gada 7.jūnija spriedumā norādījis pierādījuma nastas sadalījumu prasībās, kas celtas pret kapitālsabiedrības valdes locekli par sabiedrībai nodarītu zaudējumu atlīdzināšanu, tas ir, Komerclikuma 169.pantā noteikta amatpersonas vainas prezumpcija, atbilstoši kurai valdes loceklim tā jāatspēko, pierādot, ka viņš rīkojies ar vislielāko rūpību kā krietns un rūpīgs saimnieks.

Tiesa uzskata, ka, ņemot vērā iepriekšminētos apsvērumus, ir pamats prasību apmierināt pilnīgi, jo prasītāja ir pierādījusi sabiedrībai - kreditoru kopumam nodarīto zaudējumu faktu un apmēru, cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un valdes locekļa rīcību un to, kā šie zaudējumi ir samazinājuši kreditoru prasījumu apmierināšanas iespējas maksātnespējas procesā, savukārt, atbildētājs nav pierādījis savas rīcības atbilstību krietna un rūpīga saimnieka kritērijiem.

Atbildētājs cēlis tiesā arī iebildumus, ka prasība noraidāma saskaņā ar noilgumu saskaņā ar Komerclikuma 406.pantu.

Tiesa atzīst, ka šie atbildētāja iebildumi novērtējami kā nepamatoti.

Tiesa norāda, ka prasību prasītājas vārdā tiesā cēlusi maksātnespējas administratore, pamatojoties arī uz Maksātnespējas likuma normām.

Tiesa, izvērtējot pastāvošo tiesību normu sistēmu, atzīst, ka likumi, kas nosaka maksātnespējas procesus, tajā skaitā likuma Maksātnespējas likuma normas, ir uzskatāmas par speciālo tiesību normām attiecībā pret Komerclikuma normām.

Maksātnespējas likums nenosaka noilguma termiņu prasībām, kuras sabiedrības vārdā administrators ceļ pret sabiedrības valdes locekļiem par zaudējumu atlīdzību, savukārt, Komerclikums nenosaka speciālu valdes locekļu atbildības noilguma termiņu.

Pie šādiem apstākļiem nav pamata uzskatīt, ka pastāv likuma robs, un šajā lietā ir pamats piemērot Civillikuma 1895.pantā paredzēto vispārējo noilguma termiņu – 10 gadi.

Tiesa uzskata, ka nav ņemami vērā šīs lietas izspriešanā atbildētāja iebildumi par maksātnespējas procesa norisi, par iepriekšējā administratora rīcību un lēmumiem, jo viņam kā parādnieka valdes loceklim un kā sabiedrības pārstāvim maksātnespējas procesā bija tiesības iesniegt pretenzijas, sūdzības maksātnespējas procesa lietā, nevis šajā civillietā, kurā no viņa tiek pieprasīti zaudējumi.

Puses nelūdza atlikt lietas izskatīšanu, lai iesniegtu papildus pierādījumus, prasītājas pārstāvis piekrita, ka lietas izskatīšana tiek pabeigta ar esošajiem pierādījumiem. Tiesa uzskata, ka atbildētāja pārstāvja lūgums izskatīt lietu pēc būtības bez atbildētāja klātbūtnes novērtējams kā tāds, ar kuru

faktiski tiek atzīts, ka atbildētāja rīcībā nav citu pierādījumu iebildumu pamatojumam.

CPL 43.panta pirmās daļas 10.punktā noteikts, ka no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti administratori prasībās, kas celtas par maksātnespējīgu atzītas personas labā.

Saskaņā ar CPL 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tiesa uzskata, ka pēc prasītājas lūguma, saskaņā ar minētajām likuma normām un, ņemot vērā, ka maksātnespējīgās sabiedrības prasība par zaudējumu piedziņu apmierināma pilnīgi, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami visi radušies tiesas izdevumi:
valsts nodeva par prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā 2244,39 EUR {aprēķins saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas d) punktu: (piedzenamā summa 93 589,18 EUR mīnus 28 457 EUR) x 1,6% + 1202,28 EUR};

ar lietas izskatīšanu saistītie tiesas izdevumi 6,19 EUR par ierakstītu tiesas pavēstu un prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu saskaņā ar CPL 39.panta pirmās daļas 5.punkta noteikumiem (skatīt uzziņu par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem lietas 2.lapā).

Maksājumu dokumentus, kas apstiprina tiesas izdevumu labprātīgu samaksu valsts ienākumos, atbildētājam nekavējoties jāiesniedz Talsu rajona tiesā.

Saskaņā ar CPL 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa uzskata, ka atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 4.panta otro daļu pēc 2014.gada 1.janvāra piespriežamās summas konvertējamas uz *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 187.panta otro daļu, 193. un 204.[1]pantu
tiesa

nosprieda:

Apmierināt prasību pilnīgi.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu maksātnespējīgajai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Prime Fire Systems", reģistrācijas Nr.40103248168, zaudējumus 93 589,18 EUR (deviņdesmit trīs tūkstošus piecus simtus astoņdesmit deviņus *euro* un 18 centus), kas iemaksājami maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Prime Fire Systems", kontā Nr.LV23PRTT0260022622200, AS "PrivatBank".

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 2244,39 EUR (divus tūkstošus divus simtus četrdesmit četrus *euro* un 39 centus), kas iemaksājama valsts kasē, reģistrācijas Nr.90000050138, kontā LV55TREL1060190911200.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu Tiesu administrācijai tiesas izdevumus 6,19 EUR (sešus *euro* un 19 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijai, NMR 90001672316, kontā LV51TREL2190458019000.

Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Maksājumu dokumentus, kas apstiprina tiesas izdevumu labprātīgu samaksu, atbildētājam nekavējoties iesniegt Talsu rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Talsu rajona tiesā.

Termiņš sūdzības iesniegšanai skaitāms no pilna sprieduma sastādīšanas 2017.gada 5.jūlijā.

Tiesnese I.Valbaka